కచ్చాయన ధాతు మఞ్జూసా

నమో తస్స భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స

నిరుత్తి నికరా'పార-పారవార'న్తగం మునిం,
వన్దిత్వా ధాతుమఞ్జూసం-బ్రూమి పావచనఞ్జసం.

సోగతాగమ మా'గమ్మ-తం తంవ్యాకరణాని చ,
పాఠే చా'పరితాపే'త్థ ధాత్వత్థా చ పవుచ్చరే.

ఛన్ద'హానిత్థమో'కారం-ధాత్వన్తానం సియాక్వ చి, యూనం దీఘో చ ధాతుమ్హా-పుబ్బమ'త్థపదం అపి.

౧. భూ సత్తాయం పచ పాకే గముసప్ప గతిమ్హి (చ);
సిలోక (ధాతు) సఙ్ఘాతే సకి సఙ్కాయ (వత్తతే;).

౨. (అథో) కుక-వకా'దానే కే సద్దే అకి లక్ఖణే;
కు సద్దే కుచ్ఛితే టక్క ధారణే మకి మణ్డనే.

౩. వకి కోటిల్లయాత్రాసు సక్క-టీకద్వయం గతే;
కకి లోలత్తనే యాతే తకీ (ఇధ) గతాదిసు.

౪. వవ, లోకనవిత్తిసు చక్ఖవుతిమ్హి (తు) రుక్ఖ (చ) ఖే ధిరహింసఖణే నియ, మో'పనయిట్ఠి వతాదిస ముణ్డిసు దిక్ఖ ('థ) కక్ఖ-కఖా హసనే తుర, హింసనవుద్ధిగతీసు (హి) దక్ఖ'దనమ్హి (తు) జక్ఖ (చ) భక్ఖ (మతా) అన, జాలదుఖేసు (తు) దిక్ఖ (చ) దుక్ఖ (చ) ఇక్ఖ దిస'ఙ్క న కో'ఖ సుసే.

౫. [అ] నిక్ఖ చుమ్బనే'(పి) సిక్ఖ విజ్జు'పాదు' పాసానమ్హి రక్ఖ గుత్తివారణే (పి) ఉఞ్ఛనే (సియా'పి) భిక్ఖ యావలద్ధ్య'లద్ధిసూ (పి) వక్ఖ రోససంహతేసు మోక్ఖ ముత్తియం చజే (పి) చిక్ఖ వాచబోధనేసు.

[బ] నఖ మఖ రఖ నఙ్ఖామఙ్ఖరక్ఖీ'ఖీలఙ్ఖా లఖ వఖ ఇఖ ఇఙ్ఖా ఉఙ్ఖ వఙ్ఖా'ఖ గత్యం వఖి మఖి కఖి కఙ్ఖే ఖీ ఖయే ఉక్ఖ సేకే ఖు ఖుతధనిసు (వుత్తో) ఖే('థ) ఖాదే సుపే (చ.)

౬. అగ్గో (తు) గతికోటిల్లే లగ సఙ్గే మగే'సనే;
అగీ ఇగీ రిగీ లిగీ వగీ గత్య'త్థధాతవో.

౭. సిలాఘు కత్థనే జగ్ఘ హసనే అగ్ఘ అగ్ఘనే;
సిఘీ ఆఘాయనే (హోతి) లఘి సోసగతీసు (చ;).

౮. వచ బ్యత్తవచే యాచ యాచనే రుచ దిత్తియం;
సుచ సోకే కుచ సద్దే (అథో) విచ వివేచనే.

౯. అఞ్చ పూజాగతే వఞ్చ గమనే కిఞ్చా'వమద్దనే;
లుఞ్చా'పనయనే నచ్చ నచ్చనే మచ రోచనే.

౧౦. అచ్చా'చ్చనే చు వచనే సచో (తు) సమవాయనే;
పచ యాతే కచి-వచ్చ దిత్తియం మచి ధారణే.

౧౧. పుచ్ఛ సమ్పుచ్ఛనే ముచ్ఛ మోహస్మిం లఞ్ఛ లక్ఖణే;
అఞ్ఛా'యామే (భవే) పుఞ్ఛ పుఞ్ఛనే ఉఞ్ఛ ఉఞ్ఛనే.

౧౨. తచ్ఛో తనుకిరయే పిఞ్ఛ పిఞ్ఛనే రాజ దిత్తియం;
వజా'జగమనే రఞ్జ రాగే భఞ్జా'వమద్దనే.

౧౩. అఞ్జ బ్యత్తిగతీకన్తి మక్ఖణేస్వే'జ కమ్పనే;
భజ సంసేవనే సఞ్జ సఙ్గే (తు) ఇఞ్జ కమ్పనే.

౧౪. యజ దేవచ్చనే దానసఙ్గతీకరణేసు (చ);
తిజక్ఖమనిసానేసు దానే('పి) చజ హానియం.

౧౫. సజా'లిఙ్గన విస్సజ్జ నిమ్మాణే ముజ్జ ముజ్జనే;
మజ్జ సంసుద్ధియం లజ్జ లజ్జనే తజ్జ తజ్జనే.

౧౬. అజ్జ-సజ్జా'జ్జనే సజ్జ నిమ్మాణే గజ్జ సద్దనే;
గుజ-కుజ ద్వయం సద్దే అఖ్యత్తే ఖజ్జ భక్ఖణే.

౧౭. భజ్జ పాకే విజి భయచలనే వీజ వీజనే;
ఖజీ గమనవేకల్లే జీ జయే జు జవే (సియా;).

౧౮. ఝే చిన్తాయుజ్ఝ ఉస్సగ్గే గమనే అట-పట ద్వయం;
నట నచ్చే రట పరిభాసనే వట వేఠనే.

౧౯. వట్ట ఆవత్తనే వణ్ట వణ్టత్థే కట మద్దనే;
ఫుటో విసరణాదీసు కట సంవరణే గతే.

౨౦. ఘుట ఘోసే పతిఘాతే విట'క్కోసే (చ) పేసనే;

భట భత్యం కుట-కోట్టచ్ఛేదనే లుట లోటనే.

౨౧. జట-ఝట-పిట సఙ్ఘాతే చిటు'త్తాసే ఘటీ'హనే;
ఘటి సఙ్ఘట్టనే తట్ట చ్ఛేదనే ముట మద్దనే.

౨౨. పఠ బ్యత్తవచే హేఠ బాధాయం వేఠ వేఠనే;
సుఠీ-కుఠీ ద్వయం సోసే పీఠ హింసనధారణే.

౨౩. కఠ సోసనపాకేసు వఠ థులత్తనే (భవే);
కఠి సోసే రుఠ-లుఠో'పఘాతే సఠ కేతవే.

౨౪. (సియా హఠ బలక్కారే కడిభేదే కడిచ్ఛిదే;
మణ్డ విభూసనే చణ్డ చణ్డిక్కే భడి భణ్డనే.

౨౫. పడి ఉప్పణ్డనే లిఙ్గవేకల్లే ముడి ఖణ్డనే,
గడి వత్తే'కదేసమ్హి గడి సన్నివయే('పిచ;);

౨౬. రడి-ఏరడి హింసాయం పిడి సఙ్ఘాతఆదిసు,
కుడి దాహే పడి గతే హిడి ఆహిణ్డనే (సియా;);

౨౭. కరణ్డ భాజన'త్థమ్హి (అథో) లడి జిగుచ్ఛనే,
(వత్తతే) మేడికోటిల్లే సడి గుమ్బత్థమీరణే;

౨౮. (అథో'పి) అడి అణ్డత్థే (దిస్సతే) తుడి తోడనే,
వడ్ఢ సంవడ్ఢనే కడ్ఢ కడ్ఢణే భణ భాసనే;

౨౯. సోణ వణ్ణే గుణ'బ్భాసే ఇణ-ఫేణ ద్వయం గతే,
పణ వోహారథోమేసు (వత్తతే) కణ మిలనే;

౩౦. అణ-రణ-కణ-ముణ-క్వణ-కుణ సద్దే,
యత పతియతనే జుత దిత్తిమ్హి;
అత-పత గమనే చిత సఞ్ఞాణే,
కిత వాసా'దో వతు వత్తుమ్హి.

౩౧. (భవే) కత్థ సిలాఘాయం మథ-మత్థ విలోళనే,
నాథ యాచనసన్తాప ఇస్సరా'సింసనేసు (చ;)

౩౨. పుథ (చే) పుథు విత్థారే బ్యథ భీతిచలేసు (చ),
గోత్థు వంసే పథ-పన్థ గతే నన్ద సమిద్ధియం;

౩౩. వన్దా’భివాదథోమేసు గద బ్యత్తవచే’(పిచ),
(అథో) నిన్ద గరహాయం ఖది పక్ఖన్దనాదిసు;

౩౪. ఏదీ (తు) కిఞ్చిచలేన చది కన్తిహిళాదనే,
కిళిదీ పరిదేవాదో ఉదిస్సవకిలేదనే;

౩౫. ఇదీ (తు) పరమిస్సరియే అదిఅన్దు (చ) బన్ధనే,
భగన్ద సేవనే (హోతి) భద్ద కల్యాణకమ్మని;

౩౬. సిద సిఙ్గారపాకేసు సద్దుహరితసోసనే,
మది బల్యే ముద-మదా సన్తోసే మద్ద మద్దనే;

౩౭. సన్దు పస్సవనాదీసు కన్ద’వ్హానే (చ’) రోదనే,
విద లాభే దద దానే రుది అస్సువిమోచనే;

౩౮. సదో విసరణా’దానగమనే (చా’)వసాదనే,
హిళాద (తు) సుఖే సూదక్ఖరణే రద విలేఖణే;

౩౯. సాద అస్సాదనాదీసు గద బ్యత్తవచే’(పిచ),
నద అబ్యత్తసద్దే (తు) రదా’దా-ఖాద-భక్ఖణే;

౪౦. అద్ద యాచనయాత్రాదిస్వ (థో) మిద సినేహనే,
(సియా) ఖుద జిగచ్ఛాయం దళిద్ద దుగ్గచ్చం (హి తు;)

౪౧. దా దపే దు గతీవుద్ధియం దా దానే విద జాననే,
తది ఆలసియే బాధ బాధాయం గుధ కీళనే;

౪౨. (అథో) గాధ పతిట్ఠాయం వురు-ఏధ (చ) వుద్ధియం,
ధా (హోతి) ధారణే (చేవ) చిన్తాయం బుధ బోధనే;

౪౩. సిధు గతిమ్హి యుధ సమ్పహారే విధ వేధనే,
రాధ హింసాయసంరాధే బధ-బన్ధ (చ) బన్ధనే;

౪౪. సిధ-సాధ (చ) సిద్ధిమ్హి ధే పానే ఇన్ధ దిత్తియం,

మాన పూజాయ వన-సన సమ్భవే అన పాణనే;
కన దిత్తిగతీకన్త్యం ఖన-ఖన్వ’వదారణే.

౪౫. గుప గోపనకే గుప సంవరణే తప సన్తాపే తప ఇస్సరియే,
చుప మన్దగతే తపుఉబ్బేగే రప-లప వాక్యే సప అక్కోసే;

౪౬. జప-జప్ప వచే’బ్యత్తే తప్ప సన్తప్పనే (సియా),
కపి కిఞ్చిచలే కప్ప సామత్థే వేపు కమ్పనే;

౪౭. తప్ప సన్తగతేచ్ఛేదే తక్కే హింసాదిసు’(చ్చతే),
వప బీజవినిక్ఖేపే ధూప సన్తపనే’(పి చ);

౪౮. చప సాన్త్వే పు పవనే ఝుప దాహే సుపో సయే,
పుప్ఫ వికసనే (హోతి) రమ్బ’లమ్బవసంసనే;

౪౯. చుమ్బ వదనసంయోగే కమ్బు సంవరణే (మతో),
అమ్బ సద్దే (చ) అస్సాదే తాయనే సబి మణ్డనే;

౫౦. గబ్బ దప్పే’బ్బ-సబ్బా’(పి) గమనే పుబ్బ పూరణే,
గుమ్బ’బ్బగుమ్బనే చబ్బ అదనే ఉబ్బ ధారణే;

౫౧. లభ లాభే జమ్భ గత్తవినామే సుభ సోభనే,
భీ భయే రభ రాభస్సే (చా)’రమ్భే ఖుభ సఞ్చలే;

౫౨. ధమ్భ-ఖమ్భ పతిబన్ధే గబ్భ పాగబ్భియే వధే,
సుమ్భ సంసుమ్భనే సమ్భ విస్సాసే యభ మేథునే;

౫౩. దుభ జీగింసనే దబ్భ గన్థనే ఉద్రభా’దనే,
కమూ (తు) పదవిక్ఖేపే ఖమూ (తు) సహణే (సియా;)

౫౪. భము అనవట్ఠానే (చ) వము ఉగ్గిరణాదిసు,
కిలము-క్లమూ గేలఞ్ఞే రము కీళా’య (మీరితో;)

౫౫. దమో దమే నమ నమే (అథో) సమ పరిస్సమే,
యము ఉపరమే నాసే అమ యాతే ము బన్ధనే;

౫౬. ధమో పుమో (చ) ధమనే తమ సఙ్ఖావిభూసనే,

ధుమ-ధీమ (చ) సజ్ఝాతే తమ సాన్త్వ'వసాదియే;

౫౭. అయో వయో పయ-మయో నయో రయగతిమ్హి (చ)
దయ దానగతీరక్ఖా హింసాదిసు యు మిస్సనే;

చాయ సమ్ముఞ్జనే తాయ సన్తానే పాయ వుద్ధియం,
(అథో) ఉసూయ దోసా'వికరణే సాయ సాయనే;

౫౮. తర తరణస్మిం ధర సన్ధరణే భర భరణస్మిం ఫర సమ్ఫరణే,
సర గతి చిన్తా హింసా సద్దే ఫుర చలనాదో హర హరణస్మిం;

౫౯. రి సన్తతిస్మిం రి గతే రు సద్దే ఖురచ్ఛిదస్మిం ధర ధారణమ్హి,
జర జీరణత్థే మరపాణచాగే ఖర సేకనాసే ఘుర సేవనమ్హి;

౬౦. గరో నిగరేణ సేకే దర డాహే విదారణే,
చర గతిభక్ఖణేసు వర సంవరణాదిసు;

౬౧. చరచ్ఛేదే అరనాసే గతే (చ) పూర పూరణే,
కుర క్కోసే నర నయే జాగర సుపినక్ఖయే;

౬౨. పీలు-పలూ-సల-హులా గత్య'త్థా చల కమ్పనే,
ఖల సఞ్చలనే ఫుల్ల వికాసే జల దిత్తియం;

౬౩. ఫల నిప్ఫత్తియం (హోతి) దల దిత్తివిదారణే,
దల దుగ్గతియం నీల వణ్ణే మీల నిమీలనే;

౬౪. సిల సమాధిమ్హి కీల బన్ధే గల-గిలా'దనే,
కూల ఆవరణే సూల రుజాయం బలపాణనే;

౬౫. తల-మూల పతిట్ఠాయం వల-వల్ల నివారణే,
పల్ల నిన్నే (చ) గమనే మల-మల్ల'వధారణే;

౬౬. (వత్తతే) ఖిల కారిన్నే కళిలే అల-కల ద్వయం,
వేల్ల సఞ్చలనే కల్ల సజ్జనే అళిబన్ధనే;

౬౭. చుల్ల హావకిరయే థూలా'కస్సనే చూల మద్దనే,
(వత్తతే) ఖల సోచేయ్యో పల రక్ఖగతేసు(పి;)

౬౮. కేల-ఖేల-చేల-పేల-వేల-సఞ్చలనాదిసు,
అవ రక్ఖణే జీవ పాణధారణే (తు) ప్లవో గతే;

౬౯. కణ్డువనమ్హి కణ్డువో సరణే ఛేదనే దవే,
దవో (తు) దవనే దేవు దేవనే సేవు సేవనే;

౭౦. ధావ గమనవుద్ధిమ్హి (పరితో) ధోవు ధోవనే;
వే-వీ ద్వే తన్తుసన్తానే వే-వు సంవరణే (సియా)
హ్వే అవ్హానే కేవ సేకే ధువ యాత్రా థిరేసు (చ;);

౭౧. అస గస అదనే ఘస అదనస్మిం-ఇస పరియేసే ఇసుఇచ్ఛాయం,
సస పాణనగతిహింసా'ద్యత్థే-మస ఆమసనే ముస సమ్మోసే;

౭౨. కుస అక్కోసే దుస అప్పీతే-తుస సన్తోసే పుస పోసమ్హి,
రుస ఆలేపే రుస హింసాయం-మసు మచ్ఛేరే ఉసు దాహే ('పి;)

౭౩. హస హసనస్మిం ఘుస సద్దస్మిం-తస ఉబ్బేగే త్రస ఉబ్బేగే,
లస కన్త్య'త్థే రస అస్సాదే-(పున)భస భస్మీకరణే(చా'పి;)

౭౪. గవేస మగ్గణే పంస నాసనే దిస పేక్ఖణే,
సాసా'నుసిట్ఠియం హంస పితియం పాస బన్ధనే;

౭౫. సంస పసంసనే ఇస్స ఇస్సాయం కస్స కస్సనే,
ధంస పధంసనే సింస ఇచ్ఛాయం ఘుంస ఘుంసనే;

౭౬. సంస-దంసా (తు) డసనే భాస వాచాయ దిత్తియం,
(సియా) భుస అలఙ్కారే (అథో) ఆసూ'పవేసనే;

౭౭. వస కన్తినివాసేసు వస్సేచనసద్దనే,
కిస సాణే కస గతే కస హింసావిలేఖనే;

౭౮. దిసా'తిసజ్జనా'దీసు కాస దిత్తిమ్హి సజ్జనే,
(దువే ధాతు) ఖస-ఝస హింసాయం మిస మిలనే;

౭౯. సు హింసాకులసన్ధానయాత్రా'దీసు సు పస్సవే,
సు సద్దే సు పసవనే సి సయే (చ) సి సేవనే;

౮౦. మహ పూజాయా’రహపూజాయం-గుహ సంవరణే లిహ అస్సాదే,
రహ చాగస్మిం ముహ ముచ్ఛాయం-మహ సత్తాయం బహు సంఖ్యానే;

౮౧. సహ ఖమే దహ భస్మీకరణే (చ) పతిట్ఠాయం,
రుహ సఞ్జననే ఊహ వితక్కే వహ పాపణే;

౮౨. దుహ’ప్పపూరణే నాసే దిహో ఉపచయే (మతో),
నిన్దాయం గరహో ఈహ ఘట్టనే మిహ సేవనే;

౮౩. గాహ విలోళనే బ్రూహ-బహ-బ్రహ (చ) వుద్ధియం,
ప్లే సద్దమ్హి హసనే హ చాగే లుళ మన్థనే
కీళవిహారమ్హి లళ విలాసే’(మేసవుద్ధికా;)

తుదాదయో అవుద్ధికా

౮౪. తుద బ్యథాయం (తు) నుద క్ఖేపణే లిఖ లేఖణే,

కుచ సఙ్కోచనే రిచ క్ఖరణే ఖచ బన్ధనే;

౮౫. ఉచ సద్దే సమవాయే విజీ భయచలేసు (చ),

(వత్తతే) భుజ కోటిల్లే వలఞ్జో (తు) వలఞ్జనే;

౮౬. భజ సేవాపుథక్కారే రుజ రోగే అటా'టనే,

కుటచ్ఛేదే (చ) కోటిల్లే అగా సజ్ఝాయనా'దిసు;

౮౭. పుణో సుభ కిరయే వత్త వత్తనే చత యాచనే,

పుథ పాకే పూతిభావే కుథసంక్లేసనే'(పి చ;)

౮౮. (ఉభో ధాతు) పుథ-పథ విత్థారే విద జాననే,

హద ఉచ్చార ఉస్సగ్గే-చిన్తాయం మిద హింసనే;

౮౯. నద్ధ వినద్ధనే థీన-పున సఙ్ఘాతవాచినో,

కప అచ్ఛాదనే వప్ప వారణే ఖిప పేరణే;

౯౦. సుపో సయే ఛుపో ఫస్సే (వత్తతే) చప సాన్త్వనే,

నభ (ధాతు) విహింసాయం రుమ్భ ఉప్పీళనాదిసు;

౯౧. సుమ్భ సంసుమ్భనే జమ్భ జమ్భనే జుభ నిచ్ఛుభే,

ఠుభ నిట్ఠుభనే చము అదనే ఛము హీళనే;

౯౨. ఝము దాహే ఛము అదనే ఇరీయ వత్తనే'(పి చ),

కిర (ధాతు) వికిరణే గిరో నిగిరణా'దిసు;

౯౩. ఫుర సఞ్చలనాదీసు కుర సద్దా'దనేసు (చ),

ఖురచ్ఛేదే విలిఖణే ఘుర భీమే గిలా'దనే;

౯౪. తిల స్నేహే చిల వాసే హిల హావే సిలు'ఞ్ఛనే,

బిల భేదే ఘూల చయే కుసచ్ఛేదన పూరణే;

౯౫. విసప్పవేసే ఫరణే దిసా'తిసజ్జనా'దిసు

ఫుల ఫస్సే ముస థేయ్యే థుస అప్పికిరయాయ (తు)
గుళ మోక్ఖే గుళ పరివత్తనమ్హి (తుదాదయో;)

హూ భువాదయో లుత్తవికరణా

౯౬. హూ-భూ సత్తాయ (ము’చ్చన్తి) ఇ అజ్ఝానే గతిమ్హి (చ,)
ఖా-ఖ్యా (ద్వయం) పకథనే జి జయే ఞా’వబోధనే;

౯౭. సీ-ళీ వేహాసగమనే ఠా గతీవినివుత్తియం,
నీ పాపణే మున ఞాణే హన హింసాగతీసు (’పి)

౯౮. పారక్ఖణమ్హి పా పానే బ్రూ వాచాయం వియత్తియం,
భా దిత్తియం మా పమాణే (అథో) యా పాపుణే (సియా;)

౯౯. (దువేపి) రా-లా ఆదానే వా గతీగన్ధనేసు (పి,)
అస (ధాతు) భువి (ఖ్యాతో) సి సయే సా సమత్థియే;

జుహోత్యా’దయో సద్విభావలుత్తవికరణా.

౧౦౦. హూ దానే’(పి చ) ఆదానే హవ్యదానే (చ వత్తతే,)

హా చాగే కము యాత్రాయం దా దానే ధా (చ) ధారణే;

అవికరణభూవాదయో సమత్తా.

రుధాదయో

౧౦౧.రుధి ఆవరణే ముచ మోచనే రిచ రేచనే,

సిచ సేకే యుజ యోగే భుజ పాలనభోజనే;

౧౦౨.కతిచ్ఛేదే ఛిది ద్వేధాకరణే భిద విదారణే

విద లాభే లుపచ్ఛేదే వినాసే లిపలిమ్పనే

పిస సంచుణ్ణనే హిసి విహింసాయం (రుధాదయో;)

దివాదయో

౧౦౩. దివు కీలా విజిగింసా వోహారజ్జుతి థోమితే,
సివు తన్తూనసన్తానే ఖీ ఖయే ఖా పకాసనే;

౧౦౪.కా-గా సద్దే (పి) ఘా గన్ధో'పాదానే రుచ రోచనే,
కచ దిత్యం ముచ మోచే (అథో) విచ వివేచనే;

౧౦౫.రజ్జ రాగే సజ్జ సజ్జే ఖలనే మజ్జ సుద్ధియం,
యుజో సమాధిమ్హి లుజో వినాసే ఝా విచిన్తనే;

౧౦౬.తా పాలనే ఛిది ద్వేధాకారే మిద సినేహనే,
మదు'మ్మాదే ఖిద దీనభావే భిద విదారణే;

౧౦౭. సిద పాకే పదగతే విద సత్తా విచిన్తనే,
దీ ఖయే సుపనే దా (చ) దానే దాత్వ'వఖణ్డనే;

౧౦౮.బుధా'వగమనా'దీసు అత్థేసు యుధ యుజ్ఝనే,
కుధ కోపే సుధ సోచే రాధ హింసాయ సిద్ధియం;

౧౦౯.ఇధ సంసిద్ధివుద్ధీసు సిధ-సాధ (చ) సిద్ధియం,
విధ వేధే గిధ గేధే రుధి ఆవరణా'దిసు;

౧౧౦.మన ఞాణే జను'ప్పాదే హన హింసాగతీసు (పి,)
సినా సోచే కుప కోపే తప సన్తాప పీణనే;

౧౧౧.లుపచ్ఛేదే రుప నాసే పకాసే దిప దిత్తియం,
దప హాసే లభ లాభే లుభ గేధే ఖుభో చలే;

౧౧౨.సముా'పసమ ఖేదేసు హర-హిరీ (చ) లజ్జనే,
మిలా గత్తవీనామే (చ) గిలా హాసక్ఖయే (పి చ;)

౧౧౩. లీ సిలేసే ద్రవీకారే వా గతీ బన్ధనేసు (చ,)
లిసి లేసే తుస తోసే సిలిసా'లిఙ్గనాదిసు;

౧౧౪.కిలిస కలిసో'పతాపే (అథో) తస పిపాసనే,

రుస రోసే దిస-దుస అప్పీతిమ్హి (దుపే సియుం;)

౧౧౫.యసుప్పయతనే అసు ఖేపనే (పి చ వత్తతే,)
సుస నోసే భస అధోపాతే నస అదస్సనే;

౧౧౬. సా’స్సాదే సా’వసానే (చ) సా తనూకరణే (పి చ) హా చాగే ముహ వేచిత్తే నహ సజ్జనబన్ధనే నహ నోచే పిహిచ్ఛాయం సినిహ-సనిహ పీతియం.

స్యాదయో

౧౧౭. సు సవణే సక సత్తిమ్హి ఖీ ఖయమ్హి గి సద్దనే,

అప-సమ్భూ (చ) పాపుణనే హి గతిమ్హి వూ సంవరే;

కియాదయో

౧౧౮.కీ వినిమయే చి చయే జి జయే ఞా’వబోధనే,

ధవ’భిత్థవే కమ్పనే ధు (అథో) పు పవనే (సియా;)

౧౧౯.పీ తప్పణే మా పమాణే ఖిపక్ఖేపే మి హింసనే,

మి పమాణే ము బన్ధే (చ) లు పచ్ఛేదే సి బన్ధనే

అస భక్ఖణే (అథో) గహ ఉపాదానే (కియాదయో;)

తనాదయో

౧౨౦.తను విత్థారే సక సత్తిస్మిం-దు పరితాపే సను దానస్మిం,

వన యాచాయం మను బోధస్మిం-హి గతే అప పాపుణనస్మిం (హి,)

కర కరణస్మిం(భవతి)సి బన్ధే-సు అభిస్సవనే(తను ఆదీని;)

నిచ్చం ణేణయన్తా చురాదయో.

౧౨౧.చుర థేయ్యే లోక (ధాతు) దస్సనే అకి లక్ఖణే,

సియా థక పతిఘాతే (పున) తక్క వితక్కణే;

౧౨౨లక్ఖ దస్సనఅఙ్కేసు (వత్తతే) మక్ఖ మక్ఖణే,

భక్ఖా'దనే మోక్ఖ మోచే సుఖ-దుక్ఖ (చ) తకిరయే;

౧౨౩.లిఙ్గ చిత్తకిరయా'దీసు మగ-మగ్గ గవేసనే,

(పునా'పి) పచ విత్థారే క్లేసే వఞ్చ పలమ్భనే.

౧౨౪.వచ్చ అజ్ఝాయనే అచ్చ పూజాయం వచ భాసనే,

రచ పతియతనే సుచ పేసుఞ్ఞే రుచ రోచనే;

౧౨౫ముచప్పమోచనే లోచ దస్సనే కచ దిత్తియం,

సజ్జా'జ్జ అజ్జనే తజ్జ తజ్జనే వజ్జ వజ్జనే;

౧౨౬.యుజ సంయమనే పూజ పూజాయం తిజ తేజనే,

పజ మగ్గ సంవరణే గతే భజ విభాజనే;

౧౨౭.(అథో) భాజ పుథక్కారే సభాజ పీతిదస్సనే,

(అథో తు) ఘుట సఙ్ఘాతే ఘుట్ట సఞ్చలనా'దిసు;

౧౨౮.కుట-కోట్టచ్ఛేదనే (ద్వే) కుట ఆకోటనా'దిసు,

నట నచ్చే చట-పుట భేదే వణ్ట విభాజనే;

౧౨౯.తువట్ట ఏకసయనే ఘటో విసరణే (సియా),

గుణ్ఠ ఓగుణ్ఠనే హేఠ బాధాయం వేఠ వేఠనే

గుడి వేఠే కడి-ఖడి భేదనే మడి భూసనే;

౧౩౦. పణ్డ-భణ్డ పరిభాసే దడి ఆణాయ (మీరితో),
తడి సంతాళనే పిణ్డ సఙ్ఘాతే ఛడ్డ ఛడ్డనే;

౧౩౧. వణ్ణ సంవణ్ణనే చుణ్ణ చుణ్ణనే ఆణ పేసనే,
గణ సంకలనే కణ్ణ సవణే చిన్త చిన్తనే;

౧౩౨. సన్త సఙ్కోచనే మన్త గుత్త భాసన జాననే,
చిత సంచేతనా'దిసు కిత్త సంసద్దనే (భవే;)

౧౩౩. యత నీయ్యాతనే గన్థ సన్దబ్భే అత్థ యాచనే,
కథ వాక్యప్పబన్ధే (చ) విద ఞాణే నుదే చుద;

౧౩౪. ఛదా'పవారణే ఛద్ద వమనే ఛన్ద ఇచ్ఛయం,
వదీ'భివాద థోమేసు భదికల్యాణకమ్మని;

౧౩౫. హిళాద (తు) సుఖే గన్ధ సూచనే విధ కమ్పనే,
రన్ధ పాకే (అథో) మాన పూజాయం ను త్థుతిమ్హి (తు;)

౧౩౬. థన దేవసద్దే ఊన పరిహానే థేన చోరియే,
ధన సద్దే ఞప తోస నిసాన మారణా'దిసు;

౧౩౭. లప వాక్యే ఝుప దాహే రుప రోపణఆదిసు,
పీ తప్పనే (సియా) కప్ప వితక్కే లభి వఞ్చనే;

౧౩౮. (అథో) వహి గరహాయం సము సాన్త్వన దస్సనే,
కము ఇచ్ఛాయ కన్తిమ్హి (సియా) థోమ సిలాఘనే;

౧౩౯. తిము తేమన సఙ్కాసు అమ రోగగతా'దిసు,
సంగామ యుద్ధే (వత్తేయ్య) ఈర వాచా పకమ్పనే;

౧౪౦. వర ఆవరణి'చ్ఛాసు యాచాయం ధర ధారణే,
తీర కమ్మ సమత్తిమ్హి పార సామత్థియా'దిసు;

౧౪౧. తులు'మ్మానే ఖల సోపే సఞ్ఛయే పాలరక్ఖణే,
కల సఙ్కలనా'దీసు (భవే) మీల నిమీలనే;

౧౪౨. సీలూ'పధారణే మూల రోహణే లల ఇచ్ఛనే,

దుల ఉక్ఖేపణే పూల మహత్తన సముస్సయే;

౧౪౩. ఘుస సద్దే పిస పేసే భుసా'లఙ్కరణే (సియా,)
రుస పారుసియే ఖుంస అక్కోసే పుస పోసనే;

౧౪౪. దిస ఉచ్చారణా'దీసు వస అచ్ఛాదనే (సియా,)
రస'స్సాదే రవే స్నేహే (అథో) సిస విసేసనే;

౧౪౫. సి బన్ధే మిస్స సమ్మిస్సే కుహ విమ్హాపనే సియా,
రహ చాగే గతే (చా'పి) మహ పూజాయ (మీరితో;)

౧౪౬. పిహి'చ్ఛాయం సియా వీళ లజ్జాయం ఏళ ఫాళనే
హీళ గారహియే పీళ బాధాయం తళ తాళనే
లళ (ధాతూ)'పసేవా'యం (వత్తతీ'మేచురాదయో;)

సమత్తా సత్తగణా.

౧౪౭. భువాదీ చ రుధాదీ చ-దివాది స్వా'దయో గణా,
కియాదీ చ తనాదీ చ-చురాదీతీ'ధ సత్తధా;

౧౪౮. కిరయావాచిత్తమక్ఖాతు-మే'కేకత్థో బహూ'దితో,
పయోగతో'నుగన్తబ్బా-అనేకత్థా హి ధాతవో;

౧౪౯. హితాయ మన్దబుద్ధీనం-వ్యత్తం వణ్ణక్కమా లహుం,
రచితా ధాతుమఞ్జూసా-సీలవంసేన ధీమతా;

౧౫౦. సద్ధమ్మపఙ్కేరుహరాజహంసో,
ఆసిట్ఠధమ్మట్ఠితి సీలవంసో;
యక్ఖద్దిలేనాఖ్య నివాసవాసీ,
యతిస్సరో సోయమిదం అకాసి;

కచ్చాయన ధాతుమఞ్జూసా సమత్తా.

సాచరియానుసిట్ఠా పరిసిట్ఠపరిభాసా

౧. ఏకా నేకస్స రానన్తూ-'భయేసం అన్తిమా సరా,
అఘ్గానుబన్ధా ధాతూనం-వుచ్చన్తే'పి యథాక్కమం;

၂. ధాతునో వ్యాఞ్జనా పుబ్బే-నిగ్గహీతం సమ’న్తిమా,
ఇవణ్ణేనా’రుధాదీన-మనుబన్ధేన చిణ్హితం;

၃. సేసా’నుబన్ధా సబ్బేసం-హోన్తీ’ధు’చ్చారణప్ఫలా,
ఉచ్చావచప్ఫలా భాస-న్తరమ్పత్వా భ వన్తి’పి;

၄. నామధాతుక భావో’పి-కిరయాయ అధికారతో,
విరుద్ధన్తరాభావా-క్వచిదేవ పయుజ్జతే;

၅. ద్వన్దయుత్తివసా క్వాపి-ఆదేసో యోవిభత్తియా,
గుణాదిభావ సద్దో’పి-తకిరయత్థే విధీయతే;